

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Renata Gąsior

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 października 2021 r. w Warszawie

sprawy K. L.

z udziałem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania K. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 grudnia 2020 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 grudnia 2020 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że od 27.01.2020 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe Pani K. L. jako pracownika (...) Sp. z o.o. stanowi kwota wynagrodzenia 8.800,00 zł brutto przy zatrudnieniu w wymiarze 1/2 etatu,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwoty po 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

K. L. w dniu 1 marca 2021 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 grudnia 2020 r., nr: (...). Zaskarżonej decyzji zarzuciła wadliwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego skutkującego błędnym ustaleniem, że jej wynagrodzenie w kwocie 8.800 złotych brutto zostało umówione w celu obejścia przepisów o ubezpieczeniach społecznych, podczas gdy nie przeanalizowano jej doświadczenia, sytuacji ekonomicznej zainteresowanej, szerokiego zakresu obowiązków oraz wysokości średniego wynagrodzenia otrzymywanego na podobnym stanowisku. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jako pracownika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., od dnia 27 stycznia 2020 r. wynosi 8.800,00 złotych brutto przy zatrudnieniu w wymiarze 1/2 etatu. Dodatkowo wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona w pierwszej kolejności wskazała, że spółka działa od 2017 r., zaś transportem drogowym zajmuje się od połowy 2019 r., przez co posiada ugruntowaną pozycję na rynku firm transportowych. Podniosła, że zainteresowana świadczy usługi związane z transportem krajowym i kabotażowym oraz z transportem

towarów niebezpiecznych ADR na terenie całej Europy. Zaznaczyła również, że spółka posiada certyfikat przewozów odpadów po Europie oraz flotę najnowocześniejszych pojazdów. W jej ocenie firma posiadała zyski pozwalające na zaproponowanie jej wynagrodzenia w kwocie 8.800,00 złotych brutto. Ubezpieczona stanęła na stanowisku, że miała obowiązek posiadania wiedzy dotyczącej specyfiki branży transportowej, przepisów dotyczących pracy kierowców i ich rozliczeń oraz specyfiki firmy zainteresowanej spółki, jak również firm, z którymi wówczas współpracowała. Odwołująca uznała, że posiada doświadczenie w pracy w biurze rachunkowym, co pozwoliło jej uzyskać wiedzę i umiejętności w zakresie księgowym, kadr i płac. Ponadto wskazała, że ukończyła kurs rozliczania czasu pracy kierowców oraz posiada doświadczenie związane z pracą u zainteresowanej, w której zajmowała się obsługą należności, weryfikacją poprawności złożonych dokumentów przewozowych oraz windykacją należności. Odwołująca wskazała, że organ rentowy błędnie uznał, jakoby czynności wykonywane przez nią w ramach stosunku pracy pokrywały się z pełnieniem funkcji członka zarządu. Jej zdaniem rozdzielenie zakresu obowiązków na czterech innych pracowników świadczy, że jego realizowanie było istotne dla funkcjonowania spółki. K. L. podniosła, że w innej firmie wykonywała jedynie wycinek obecnych obowiązków, co wpłynęło na osiąganie przez nią wówczas trzykrotnie niższego wynagrodzenia. Reasumując stwierdziła, że strony umowy o pracę nie ustaliły wynagrodzenia odbiegającego od rynkowego na tym samym stanowisku i w branży. W jej ocenie brak było podstaw do obniżenia wynagrodzenia umówionego przez strony stosunku pracy o 50% (odwołanie z dnia 1 marca 2021 r., k. 3-6 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że nie ma wystarczających podstaw, aby kwestionować świadczenie pracy przez K. L. na rzecz spółki. Tym niemniej w jego ocenie przyznane wynagrodzenie w umówionej wysokości zostało zawyżone w celu uzyskania przez nią świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z uwagi na powiązania rodzinne pomiędzy współnikami i członkami zarządu, ZUS wskazał, że strony stosunku pracy były zainteresowane tym, aby ubezpieczona mogła w przyszłości otrzymać wysoki zasiłek, ponieważ podczas zatrudnienia była już w ciąży. W odniesieniu do rozpoczęcia działalności w zakresie transportu drogowego organ rentowy twierdził, że w toku postępowania wyjaśniającego płatnik składek wskazywał, że przed zatrudnieniem ubezpieczona spółka nie prowadziła aktywności w tej części. Jego zdaniem spółka przed dniem 27 stycznia 2020 r. nie zatrudniała nikogo na stanowisku kierownika ds. organizacyjnych ani żadnego kierowcy. Organ rentowy wskazał, że z czterech osób, które miały przejść obowiązki odwołującej, tylko jedna jest zatrudniona w spółce, gdyż I. L., jako prezes zarządu, nie pobierała wynagrodzenia a z pozostałymi dwoma osobami zostały zawarte umowy zlecenia. W tym zakresie podniesiono, że zleceniobiorcy otrzymują 1.705,00 i 1.996,70 złotych brutto, zaś L. L. zatrudniony jako kierowca na umowę o pracę w wymiarze 1/2 etatu pobiera wynagrodzenie w kwocie 1.400,00 złotych brutto. Organ rentowy zaznaczył, że zatrudnienie odwołującej nie było spowodowane potrzebą organizacji pracy oraz wdrażaniem nowych procedur, jeżeli obowiązki te mogli wykonywać osoby pracujące na stanowisku kierowcy zatrudnione na umowie zlecenia z niższą pensją czy jak prezes zarządu bez umownie i bez wynagrodzenia. W jego ocenie ubezpieczona w okresie poprzedzającym zatrudnienie u zainteresowanej pobierała wynagrodzenie jako specjalista ds. rozliczeń w wymiarze 1/2 etatu w kwocie trzykrotnie niższej w wysokości 2.800,00 złotych brutto. ZUS podniósł, że K. L. otrzymuje już jeden zasiłek, gdyż była równocześnie zatrudniona u innego płatnika składek z kwotą 2.911,23 złotych brutto. Zdaniem organu rentowego wynagrodzenie w kwocie 4.400,00 złotych brutto jest sprawiedliwe, adekwatne do czynności wykonywanych przez odwołującą w wymiarze 1/2 etatu i nie odbiega drastycznie od wynagrodzeń innych osób zatrudnionych w spółce (odpowiedź na odwołanie z dnia 2 kwietnia 2021 r., k. 10-12 a. s.).

Zainteresowana spółka przyłączyła się do odwołania wniesionego przez K. L. (pismo procesowe z dnia 14 maja 2021 r., k. 20-21 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. L. (ówcześnie B.) w okresie od 3 września 2010 r. do 30 kwietnia 2011 r. odbyła staż w Starostwie Powiatowym. W trakcie stażu odwołująca dekretowała, księgowała oraz weryfikowała dokumenty księgowe Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobów Geodezyjnych i Kartograficznych, a także związane z dochodami Starostwa (zaświadczenie o

odbyciu stażu z dnia 4 maja 2011 r. i opinia pracodawcy z dnia 19 maja 2011 r., k. 64-65 a. s. oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a. s.).

Ubezpieczona pracowała na rzecz T. F. począwszy od 1 października 2012 r. do lipca 2021 r. na stanowisku pracownika administracyjno -biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w kwocie 2.194,24 złotych brutto miesięcznie (umowa o pracę z dnia 30 września 2012 r., k. 37 a. s. i akta ZUS oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a. s.).

W okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2019 r. K. L. prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. L. z siedzibą w P.. W ramach prowadzenia firmy ubezpieczona świadczyła usługi związane z administracyjną obsługą biura. Wówczas odwołująca współpracowała ze spółką (...) prowadzoną przez jej męża, bowiem została upoważniona do wglądu do dokumentów związanych z wysyłaniem zleceń do kontrahentów, a ponadto posiadała wiedzę w zakresie weryfikacji podwykonawców czy zapisów ze zleceń (wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, k. 68 a. s. oraz zeznania świadka P. L. (1) i odwołującej, k. 70-75 a. s.).

Odwołująca w dniach 25 i 26 stycznia 2017 r. brała udział w szkoleniu w zakresie ewidencji i rozliczania czasu pracy organizowane przez (...) P. Ż. z siedzibą w I.. Celem szkolenia było uzupełnienie wiedzy pozwalającej na prawidłową ewidencję w zakresie czasu pracy kierowców na podstawie rozporządzenia (WE) nr 561/2006, ustawy o czasie pracy kierowców i Kodeksu pracy (zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z dnia 26 stycznia 2017 r., k. 35 a. s. i akta ZUS).

Następnie od 1 kwietnia 2019 r. ubezpieczona została zatrudniona przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., reprezentowaną przez P. L. (2). Odwołująca została związana ze spółką na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń na 1/2 etatu z wynagrodzeniem w kwocie 2.800 złotych brutto miesięcznie. Do obowiązków ubezpieczonej należało rozliczanie czasu pracy kierowców spółki (...) oraz świadczonych przez nią usług (umowa o pracę z dnia 29 marca 2019 r., k. 38 a. s., akta ZUS oraz zeznania świadka P. L. (2) i odwołującej, k. 70-75 a. s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. (...) w W. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 29 grudnia 2017 r. Prezesem Zarządu została M. R.. Przedmiotem przeważającej działalności firmy był wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi. W okresie od 29 grudnia 2017 r. do 15 maja 2018 r. członkiem zarządu a zarazem współnikiem spółki była A. U..

W okresie od 15 maja 2018 r. do 30 maja 2019 r. spółka, oprócz wynajmu i zarządzania nieruchomościami, dodatkowo zajmowała się pozostałą sprzedażą detaliczną prowadzoną w niewyspecjalizowanych sklepach, działalnością rachunkowo-księgową, doradztwem podatkowym, działalnością firm centralnych i holdingów z wyłączeniem holdingów finansowych, pozostałym doradztwem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, pozostałą działalnością profesjonalną, naukową i techniczną gdzie indziej niesklasyfikowaną, wynajmem i dzierżawą maszyn i urządzeń biurowych, działalnością usługową związaną z administracyjną obsługą biura, wykonywaniem fotokopii, przygotowaniem dokumentów i pozostałą specjalistyczną działalnością wspomagającą prowadzenie biura oraz pozostałą działalnością wspomagającą prowadzenie działalności gospodarczej gdzie indziej niesklasyfikowanej.

Większe zmiany nastąpiły 30 maja 2019 r., bowiem tego dnia została zmieniona nazwa spółki na (...) Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. (...) (...) nr 27 w W.. Ponadto Prezesem Zarządu został P. L. (1). Faktycznie spółka została zakupiona przez nowego Prezesa Zarządu pod koniec 2018 r., ponieważ zarejestrowanie nowej nazwy spółki zajęło kilka miesięcy wskutek uzupełnienia braków formalnych wniosku. P. L. (1) był wówczas Prezesem Zarządu również w innej spółce z o.o. działającej pod nazwą (...) P (...). Z uwagi na dokonanie kradzieży w w/w spółce i odmowę wypłaty odszkodowania, P. L. (1) postanowił założyć nową spółkę, aby posiadać dodatkowe ubezpieczenie w innym towarzystwie.

W dniu 30 maja 2019 r., w którym została zmieniona nazwa spółki, doszło w całości do zmian oferowanych usług przez spółkę. Głównym przedmiotem działalności stał się transport drogowy towarów, a dodatkowo spółka miała zajmować się magazynowaniem i przechowywaniem pozostałych towarów, działalnością usługową wspomagającą transport lądowy oraz działalnością śródlądowych agencji transportowych i pozostałych agencji transportowych. W czasie, gdy

Prezesem Zarządu był P. L. (1), spółka nie wykonała żadnego zlecenia w związku z dokonanymi przekształceniami w przedmiocie świadczonych usług ze względu na długi okres oczekiwania na wprowadzenie zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym.

P. L. (1) na początku 2020 r. zdecydował się na sprzedaż spółki swojej żonie – odwołującej oraz matce, ponieważ nie posiadał wystarczającej ilości czasu do kierowania obiema spółkami. W dniu 24 stycznia 2020 r. zwołano Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki, w wyniku którego funkcję Prezesa Zarządu zaczęła pełnić I. L., zaś członka zarządu K. L., które jednocześnie zostały wspólnikami spółki posiadającymi po 300 udziałów o łącznej wartości 30.000 złotych. P. L. (1) związał się ponownie z zainteresowaną dopiero rok później

W dniu 18 marca 2021 r. doszło do kolejnej zmiany siedziby firmy, która przeniosła się na ul. (...) w W. (odpis z KRS, k. 24-27 a.s. i akta ZUS, umowy sprzedaży udziałów z dnia 29 stycznia 2020 r. pomiędzy P. L. (2) a I. L. i K. L., akta ZUS, protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki z dnia 24 stycznia 2020 r., akta ZUS oraz zeznania świadka P. L. (2) i odwołującej, k. 70-75 a. s.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., reprezentowana przez L. L., w dniu 24 stycznia 2020 r. zawarła z K. L. umowę o pracę od 27 stycznia 2020 r. na czas nieokreślony na stanowisku kierownika ds. organizacyjnych w połowie pełnego wymiaru czasu pracy z wynagrodzeniem 8.800 złotych brutto miesięcznie. Na mocy umowy odwołująca została zobowiązana do opracowywania strategii rozwoju spółki, przygotowywania i realizacji odpowiedniej polityki marketingowej, zapewnienia odpowiedniego rozwoju zasobów ludzkich w stosunku do założonej strategii oraz opracowania i realizacji motywacyjnych systemów wynagradzania pracowników spółki (umowa o pracę z dnia 24 stycznia 2020 r., k. 22 a. s. i akta ZUS).

Spółka zatrudniała również na stanowiskach kierwców:

- P. K. (1) na czas nieokreślony od 1 marca 2020 r. z wynagrodzeniem 3.500 złotych brutto miesięcznie;
- L. L. na czas nieokreślony od 1 kwietnia 2020 r. z wynagrodzeniem 1.400 złotych brutto miesięcznie;
- W. J. na czas określony od 12 kwietnia 2021 r. do 11 lipca 2021 r. z wynagrodzeniem 3.700 złotych brutto miesięcznie (wykaz pracowników spółki, k. 22 a. s. oraz umowy o pracę, akta ZUS oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a. s.).

Dodatkowo spółka w ramach umów zlecenie oferowała pracę za wynagrodzeniem brutto miesięcznie w wysokości:

- 291,27 złotych od 4 marca 2020 r. do 31 marca 2020 r. L. L.,
- 1.996,70 złotych od 1 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., 1.830,71 złotych od 1 stycznia 2021 r. do 31 stycznia 2021 r., 1.465,01 złotych od 5 marca 2021 r. do 12 marca 2021 r., 1.830,71 złotych od 8 marca 2021 r. do 31 marca 2021 r. oraz 1.830,71 złotych od 1 kwietnia 2021 r. do 13 kwietnia 2021 r. M. M.,
- 353 złotych od 1 sierpnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. oraz 1.705 złotych od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2021 r. K. Ł.,
- 6.438,82 złotych od 1 lutego 2021 r. P. L. (2),
- 704,40 złotych od 29 marca 2021 r. do 31 marca 2021 r. S. K.,
- 1.679,12 złotych od 12 kwietnia 2021 r. do 16 kwietnia 2021 r. P. K. (2),
- 1.526,37 złotych od 12 kwietnia 2021 r. do 16 kwietnia 2021 r. K. P.,
- 3.135,17 złotych od 12 kwietnia 2021 r. do 21 kwietnia 2021 r. K. T. (wykaz zleceniobiorców spółki, k. 22 a. s. oraz umowy zlecenie, akta ZUS).

W dniach 24 i 27 stycznia 2020 r. odwołująca została przeszkolona w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Instruktaż ogólny został przeprowadzony przez specjalistę ds. BHP mgr M. R., a instruktaż stanowiskowy przez P. L. (2) (karta szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 28 stycznia 2020 r., k. 22 a. s. i akta ZUS).

W dniu 27 stycznia 2020 r. K. L. została uznana za zdolną do wykonywania pracy na stanowisku kierownika ds. organizacyjnych (orzeczenie lekarskie z dnia 27 stycznia 2020 r., k. 22 a. s. i akta ZUS).

W dniach 27 i 28 stycznia 2020 r. (...) przeprowadził dla ubezpieczonej szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dedykowane dla pracodawców i osób kierujących pracownikami. Jego celem była aktualizacja i uzupełnienie wiedzy w zakresie BHP (zaświadczenie z dnia 28 stycznia 2020 r., k. 22 a. s. i akta ZUS).

W dniu 27 stycznia 2020 r. spółka zawarła umowę z A. B. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) A. B. z siedzibą w K. na czas nieoznaczony. Jej przedmiot dotyczył prowadzenia obsługi w zakresie rozliczania pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowców oraz kontroli przestrzegania przez nich przepisów dotyczących okresów prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw, a także odpoczynków dobowych i tygodniowych. Doradca zobowiązał się przekazywać spółce w terminie 30 dni od dnia otrzymania kompletu wykresówek tachografów analogowych, plików cyfrowych z kart kierowców oraz informacji dotyczących: zatrudnienia nowego pracownika na stanowisku kierowcy, rozwiązania umowy o pracę z osobą zatrudnioną na w/w stanowisku i przebywania pracowników na urloпах oraz zwolnieniach lekarskich i nieobecnościach w pracy. Pod treścią umowy widnieje podpis ubezpieczonej działającej w imieniu spółki (umowa nr (...) z dnia 27 stycznia 2020 r., akta ZUS).

W dniu 1 lutego 2020 r. ubezpieczona, reprezentująca spółkę, zawarła z P. B. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) P. B. z siedzibą w P. umowę najmu pomieszczenia znajdującego się w budynku położonym przy ul. (...) w P. w celu prowadzenia działalności spedycyjnej (umowa najmu nr (...) z dnia 1 lutego 2020 r., akta ZUS).

K. L. w ramach pełnionych obowiązków przygotowała, podpisała bądź współtworzyła i negocjowała również inne umowy zawierane przez spółkę, do których należały m.in. umowa o współpracy z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z., umowa najmu terenu z (...) Przedsiębiorstwo Handlowe Sp. J. z siedzibą w W., umowa o świadczenie usług wsparcia Zrzeszenie (...) w Polsce z siedzibą w W., umowa z (...) Sp. z o.o. (...) czy zamówienie winiet ekologicznych (umowy i zamówienie, akta ZUS oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a. s.).

W dniu 31 stycznia 2020 r. na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym spółce udzielono zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego w zakresie krajowego przewozu rzeczy (zezwolenie nr (...) r. Prezydenta (...) W. z dnia 31 stycznia 2020 r., k. 92 a. s.).

Ubezpieczona wybrała również oprogramowanie do obsługi firmy transportowej pozwalające przygotowanie określonego zamówienia. Ponadto pozyskała samochód w ramach umowy leasingu celem przewożenia towarów. Jednocześnie zajmowała się fakturowaniem, obsługą korespondencji i przygotowywaniem dokumentów w celu rozliczenia czasu pracy kierowców z firmami zewnętrznymi. Odwołująca także pozyskała bazę transportową, w której spółka przechowywała samochody zakupione do przewozu rzeczy (zeznania świadka P. L. (2) oraz odwołującej, k. 70-75 a. s.).

Kilkanaście dni później 18 lutego 2020 r. spółka otrzymała licencję na międzynarodowy zarobkowy przewóz drogowy rzeczy na wszelkich trasach dla przewozów lub części przewozów realizowanych zarobkowo na terytorium Wspólnoty Europejskiej ważną na okres od 18 lutego 2020 r. do 17 lutego 2025 r. Licencja została wydana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowego przewozów drogowych oraz z postanowieniami ogólnymi licencji (licencja nr (...) wydana przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego z dnia 18 lutego 2020 r., k. 92 a. s.).

Uzyskanie licencji było efektem działań prowadzonych przez ubezpieczoną. Już kilka dni później spółka wystawiała zlecenia dla przewoźnika (zlecenia dla przewoźnika, akta ZUS).

Na dzień 4 września 2020 r. spółka osiągnęła zysk netto w 2020 r. w kwocie 232.451,01 złotych (rachunek zysków i strat, akta ZUS oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a. s.).

W wyniku wykonywanych obowiązków pracowniczych przez ubezpieczoną spółka w październiku 2020 r. otrzymała również certyfikat, na podstawie którego mogła prowadzić działalność przewozową na terenie Wielkiej Brytanii (border force, k. 82 a. s. oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a.s.).

Spółka wypłacała ubezpieczonej należne wynagrodzenie na jej numer rachunku bankowego za okres od stycznia 2020 r. do czerwca 2020 r. (przelewy wynagrodzeń, k. 44 a. s. i akta ZUS).

Odwołująca powróciła do pracy w zainteresowanej spółce w dniu 21 lipca 2021 r. na to samo stanowisko pracy z identyczną wysokością wynagrodzenia (wydruki maili z lipca i z sierpnia 2021 r., k. 45-63 a. s. oraz zeznania odwołującej, k. 72-75 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 22 września 2020 r. zawiadomił K. L. i P. L. (2), jako pełnomocnika spółki, o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę. Wskutek powyższego została wydana decyzja z dnia 28 grudnia 2020 r., nr: (...) na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1c i art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla K. L., jako pracownika zainteresowanej, od 27 stycznia 2020 r., stanowi kwota wynagrodzenia 4.400 złotych brutto przy zatrudnieniu w wymiarze 1/2 etatu. ZUS powielił argumenty przytoczone w odpowiedzi na odwołanie (zawiadomienie z dnia 22 września 2020 r. i decyzja z dnia 28 grudnia 2020 r., akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sądowych, w tym w aktach rentowych oraz w oparciu o treść zeznań świadka P. L. (2) i odwołującej.

Dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dowody te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd na podstawie rzeczowego materiału dowodowego ustalił zarówno zakres obowiązków wykonywanych w firmie przez odwołującą, jak również ramy, stosunku pracy w postaci postanowień zawartych w umowach o pracę, szkolenia BHP czy też zaświadczenia lekarskiego, na podstawie którego została dopuszczona do wykonywania obowiązków na stanowisku kierownika ds. organizacyjnych.

Z kolei treść zeznań świadka i ubezpieczonej była tożsama i korelowała z dokumentacją zawartą w aktach sprawy, a zatem zasługiwała na wiarygodność. Należy wskazać, że osoby te jednoznacznie wskazały na podjęte działania związane z tworzeniem ram stosunku pracy, zakres czynności wykonywanego przez ubezpieczoną i wysokość jej uposażenia. Zarówno odwołująca, jak i świadek zbieżnie wskazały, z jakich pobudek odwołująca została zatrudniona w firmie oraz na czynności, które wykonywała przed powstaniem niezdolności do pracy. Zatem należało uznać zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 28 grudnia 2020 r., nr: (...), jako zasadne, podlega uwzględnieniu.

Stosownie do treści przepisu art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266), zwanej dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Ponadto art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy wprowadzają w odniesieniu do pracowników obowiązek ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zgodnie z treścią art. 13 pkt 1 ustawy obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu,

chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w okresach – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy. Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt. 1-3 i pkt. 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt. 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt. 5 i ust. 12. W myśl art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3. Zgodnie zaś z art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

W okolicznościach ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego na wstępie należało rozważyć, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do przeprowadzania kontroli wysokości uzgadnianego przez strony stosunku pracy wynagrodzenia za pracę, w aspekcie świadczeń z ubezpieczenia społecznego - zarówno w zakresie zgodności z prawem, jak i zasadami współzycia społecznego. Podzielając utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd należy wskazać, że organ rentowy może przeprowadzać kontrolę, a w szczególności władny jest zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe. Uznając, że powołany w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych inicjującej niniejsze postępowanie przepis art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy uprawnia organ wykonujący zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych jedynie do wydawania decyzji w zakresie prawidłowości obliczenia przez płatnika składki na ubezpieczenie społeczne, a nie w kwestii prawidłowego ustalenia wysokości wynagrodzenia będącego podstawą składki, to art. 86 ust. 2 tej ustawy upoważnia organ rentowy do kontroli wykonywania przez płatników składek zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych. Kontrola ta obejmuje między innymi zgłoszenie do ubezpieczenia oraz prawidłowość i rzetelność obliczenia, potrącenia i płacenia składki. Oznacza to przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień i – w ramach obowiązującej go procedury - zakwestionowania tych postanowień umowy o pracę w zakresie wynagrodzenia, które pozostają w kolizji z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. Należy przy tym podkreślić, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest ograniczony wyłącznie do zakwestionowania faktu wypłacenia wynagrodzenia w ogóle lub we wskazanej kwocie, lecz może ustalać stosunek ubezpieczenia społecznego na ściśle określonych warunkach, będąc niezwiązanym nieważną czynnością prawną (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt II UZP 2/05 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., sygn. akt II UK 16/05, z dnia 2 sierpnia 2007 r., sygn. akt III UK 26/07 i z dnia 19 września 2007 r., sygn. akt III UK 30/07).

W ramach działań prowadzonych w oparciu o przepisy art. 41 ust. 12 i 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować także wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Ustalenie w umowie rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne może być w konkretnych okolicznościach uznane za nieważne z mocy art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego. W konsekwencji nieważnością mogą być dotknięte jedynie uzgodnienia stron umowy dotyczące wynagrodzenia za pracę, przy zachowaniu ważności pozostałych postanowień umownych, ponieważ zgodnie z art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, że bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., sygn. akt II UK 16/05, z dnia 9 sierpnia 2005 r., sygn. akt III UK 89/05, z dnia 6 lutego 2006 r., sygn. akt III UK 156/05 oraz z dnia 5 czerwca 2009 r., sygn. akt I UK 19/09).

W rozpatrywanej sprawie przedmiot sporu nie obejmował faktycznego realizowania stosunku pracy przez odwołującą. Organ rentowy nie podniósł, aby doszło do naruszenia przesłanek zawartych w art. 22 § 1 k.p., zgodnie z którym przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. ZUS zakwestionował jedynie wysokość umówionego wynagrodzenia

pomiędzy stronami stosunku pracy twierdząc, że należało dokonać jego obniżenia z kwoty 8.800, do 4.400 złotych brutto miesięcznie.

W dalszej kolejności należało przeanalizować argumenty organu rentowego znajdujące się w zaskarżonej decyzji, które w ocenie Sądu nie zasługiwały na uwzględnienie. Organ rentowy wskazywał, że czynności świadczone przez odwołującą zgodnie z zapisami umowy o pracę pokrywają się z wykonywanymi w ramach pełnienia funkcji członka zarządu. Należy zauważyć sprzeczność w działaniu ZUS, bowiem przy tak ustalonym stanie faktycznym powinien był wyłączyć odwołującą z ubezpieczeń społecznych, czego nie uczynił w dokonany rozstrzygnięciu. Sąd doszedł do wniosku, że w okolicznościach rozpatrywanej sprawy nie zaszyły żadne przesłanki wskazujące, jakoby doszło do pochłonięcia jakichkolwiek obowiązków pracowniczych ubezpieczonej, ponieważ jej członkostwo w spółce było ograniczone do pełnienia funkcji reprezentatywnych. Dodatkowo w tej części ZUS utrzymywał, że spółka zatrudniła ubezpieczoną na samym początku rozpoczęcia działalności, co wydaje się być niezgodne z poczynionymi przez Sąd ustaleniami faktycznymi. Po pierwsze, należy przyjąć, że spółka w dniu 30 maja 2019 r. przekształciła swoją działalność, a głównym przedmiotem działalności został transport drogowy towarów. Zatrudnienie odwołującej miało miejsce dopiero na początku 2020 r., a więc przeszło pół roku później. Przez ten okres spółka oczekiwała na dokonanie zmian w KRS oraz na uzyskanie wszelkich niezbędnych licencji na organizowanie transportu.

Sąd doszedł do przekonania, że P. L. (1) jasno i logicznie przedstawił okoliczności, które zaszyły na przełomie lat 2019/2020, sprzyjające zatrudnieniu odwołującej. W maju 2019 r. spółka zmieniła profil swojej działalności z zamiarem świadczenia usług transportowych, czym wcześniej nie zajmowała się w żadnym zakresie. Zatem zatrudnienie ubezpieczonej nie nastąpiło od razu po dokonaniu zmian w przedmiocie działalności, a dopiero kilka miesięcy później. Organ rentowy wskazywał również, że w momencie podjęcia pracy przez odwołującą spółka nie zatrudniała nikogo na stanowisku kierownika ds. organizacyjnych ani żadnego kierowcy. Zdaniem Sądu powołana przez organ okoliczność nie wpływa w żadnym stopniu na brak logiczności w podejmowanych decyzjach przez zarząd spółki. Wręcz przeciwnie, zainteresowana zatrudniając w tym samym okresie kierowców, co ubezpieczoną, celem przewożenia rzeczy, naraziłaby się na dodatkowe koszty. Wymaga zaznaczenia, że w styczniu 2020 r. spółka nie miała instrumentów do przewożenia rzeczy, w tym samochodów czy chociażby odpowiednich licencji dających stosowne uprawnienia. Pierwsze zezwolenie spółka uzyskała w dniu 31 stycznia 2020 r. na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego w zakresie krajowego przewozu rzeczy. W lutym 2020 r. otrzymała licencję na międzynarodowy przewóz rzeczy. Wszystkie uzyskane uprawnienia zostały zdobyte przez spółkę dzięki działaniom odwołującej, a zatem jej zatrudnienie okazało się być istotnym elementem wpływającym na możliwość rozwinięcia spółki w innym rodzajowo obszarze działalności. Zainteresowana musiała w końcu stworzyć stanowisko kierownika ds. organizacyjnych, aby zyskać możliwość dalszego rozwoju.

Odnosząc się kompleksowo do wszystkich argumentów organu rentowego należało stwierdzić, że miały one charakter poboczny i same w sobie nie mogły stanowić podstawy dla zasadności zmniejszenia wynagrodzenia ubezpieczonej. Ponadto, jak wynika z powyższych konstatacji, ZUS dokonał błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego w toku postępowania wyjaśniającego, co skutkowało wyprowadzeniem nieprawidłowych wniosków. Organ rentowy, jak to ma w zwyczaju w tego typu sprawach, wskazał, że z uwagi na powiązania rodzinne pomiędzy współnikami i członkami zarządu, strony stosunku pracy były zainteresowane tym, aby ubezpieczona mogła w przyszłości otrzymać wysoki zasiłek z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd jednak doszedł do przekonania, że materiał dowodowy świadczy o podejmowaniu czynności przez odwołującą w ramach stosunku pracy, które dla bytu spółki miały charakter kluczowy. Oprócz pozyskania zezwoleń i licencji na przewóz rzeczy, odwołująca wybrała również oprogramowanie do obsługi firmy transportowej pozwalające na przygotowanie określonego zamówienia. Ponadto pozyskała samochód w ramach umowy leasingu celem przewożenia towarów. Bez podjętych działań spółka nie mogłaby prowadzić działalności gospodarczej w zmienionym zakresie. Oczywistym jest, że bez samochodów nie mogłaby świadczyć usług przewozowych, co skutkowałoby brakiem podstaw do zatrudnienia kierowców. W związku z tym nie uzyskiwałaby również żadnych dochodów, które jednak zdołała wypracować od momentu zatrudnienia ubezpieczonej w wysokości kilkuset tysięcy złotych. Jednocześnie nie należy pominąć, że odwołująca zajmowała się fakturowaniem, obsługą korespondencji i przygotowaniem dokumentów w celu rozliczenia czasu pracy kierowców z firmami zewnętrznymi.

Ubezpieczona pozyskała też bazę transportową, w której spółka przechowywała samochody zakupione do przewozu towarów. Reasumując, zdaniem Sądu dokonane czynności przez odwołującą w ramach stosunku pracy umożliwiły spółce błyskawiczny rozwój, który spowodował osiągnięcie dużych zysków. Z uwagi na powyższe, charakter pracy odwołującej i podejmowanie przez nią działania uzasadniają ustalenie dla niej wynagrodzenia na poziomie 8.800 złotych brutto miesięcznie.

Sąd zważył, że nie zaszły żadne przesłanki uzasadniające obniżenie wynagrodzenia K. L.. Za takim rozwiązaniem nie przemawia z pewnością pobieranie przez ubezpieczoną wynagrodzenia w innej firmie w kwocie trzykrotnie niższej w wysokości 2.800,00 złotych brutto. K. L. była tam zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń w wymiarze 1/2 etatu a do jej obowiązków należało wyłącznie rozliczanie czasu pracy kierowców spółki (...) oraz świadczonych przez nią usług. Z tego też wynika, że zakres świadczonych przez nią czynności, a co za tym idzie również odpowiedzialności, był dużo mniejszy niż w zainteresowanej spółce. Już z tego powodu nieodpowiednim jest porównywanie obydwu wynagrodzeń. Z tych samych względów należało odnieść się do kwestii związanej z wynagrodzeniem kierowców, których również zatrudniała spółka. Niewątpliwie ich zakres obowiązków był dużo mniejszy niż odwołującej, co powoduje, że nie można było dokonać stosownych porównań.

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazywał również, że z czterech osób, które miały przejąć obowiązki odwołującej, tylko jedna jest zatrudniona w spółce, gdyż I. L., jako prezes zarządu, nie pobierała wynagrodzenia, a z pozostałymi dwoma osobami zostały zawarte umowy zlecenia. W tym zakresie podniesiono, że zleceniobiorcy otrzymują 1.705,00 i 1.996,70 złotych brutto, zaś L. L. zatrudniony jako kierowca na umowę o pracę w wymiarze 1/2 etatu pobiera wynagrodzenie w kwocie 1.400,00 złotych brutto. Wniosek ten mógłby ewentualnie być uznany za zasadny w sytuacji, w której przedmiot sporu wyznaczałoby rozważenie, czy odwołująca faktycznie wykonywała pracę w oparciu o przesłanki wynikające z art. 22 § 1 k.p. Natomiast w rozpatrywanej sprawie należało jedynie przeanalizować, czy uzasadniona była wysokość ustalonego wynagrodzenia pomiędzy stronami stosunku pracy przez organ rentowy. W tej sytuacji analiza decyzji podejmowanych przez pracodawcę po rozpoczęciu korzystania ze zwolnienia lekarskiego przez odwołującą pozbawiona jest zasadności. Jednakże i w tym przypadku wystosowane wnioski przez organ rentowy nie zasługiwały na uwzględnienie. Przyznany fakt, że obowiązki zostały rozdzielone na cztery osoby wskazuje jednoznacznie, że zakres czynności ustanowiony dla odwołującej był na tyle obszerny, że nie mógł zostać przejęty w całości przez inną osobę, która pracowała lub przyjmowała zlecenie od spółki. Oznacza to, że wynagrodzenie ubezpieczonej musiało być określone na odpowiednim poziomie, które przewyższało pensje otrzymywane przez inne osoby.

Zdaniem organu rentowego wynagrodzenie w kwocie 4.400,00 złotych brutto jest sprawiedliwe, adekwatne do czynności wykonywanych przez odwołującą w wymiarze 1/2 etatu i nie odbiega drastycznie od wynagrodzeń innych osób zatrudnionych w spółce. ZUS dokonał obniżki jej wynagrodzenia o połowę, lecz jednocześnie nie uzasadnił wysokości zmiany pensji. Zdaniem Sądu w sytuacji, gdy ubezpieczona zarabiałaby przykładowo 10.000 złotych brutto miesięcznie, wówczas bardzo prawdopodobne byłoby ustalenie przez organ rentowy wysokości wynagrodzenia w kwocie 5.000 złotych. Przytaczając ten przykład Sąd zważył, że ZUS nie podniósł argumentów, dla których należało właśnie w takim stosunku dokonać obniżki pensji K. L.. W tym zakresie orzecznictwo wskazuje, że ustalenie przez sąd „godziwego wynagrodzenia” nie może zostać dokonane wyłącznie w oparciu o subiektywną ocenę charakteru wykonywanej pracy przez pracownika na danym stanowisku pracy. Wzorzec godziwego wynagrodzenia, który czyni zadość ekwiwalentności zarobków do rodzaju i charakteru świadczonej pracy oraz posiadanych przez pracownika doświadczenia i kwalifikacji zawodowych będzie uwzględniał między innymi takie czynniki, jak: siatka wynagrodzeń obowiązująca w zakładzie pracy, średni poziom wynagrodzeń za taki sam lub podobny charakter świadczonej pracy w danej branży, wykształcenie, zakres obowiązków, odpowiedzialność materialna oraz dyspozycyjność (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., sygn. akt I UK 302/13).

Sąd zważył, że organ rentowy pominął kwestie znajdujące się w tym orzeczeniu Sądu Najwyższego, jak również argumenty przytoczone przez ubezpieczoną. Dodatkową okolicznością uzasadniającą wysokość umówionego wynagrodzenia było bez wątpienia doświadczenie zawodowe strony odwołującej się. Prawidłowe wykonywanie zakresu obowiązków umożliwiło jej wcześniejsze pozyskanie wiedzy i umiejętności w zakresie księgowym, kadr i płac,

a w szczególności ukończenie kursu rozliczania czasu pracy kierowców. Ponadto przed nawiązaniem stosunku pracy ubezpieczona świadczyła czynności na rzecz innej spółki, do których należała m.in. obsługa należności, weryfikacja poprawności dokumentów przewozowych i windykacja należności. Powyższe świadczy o tym, że K. L., pomimo powiązań rodzinnych z pozostałymi członkami zarządu, była odpowiednim kandydatem do objęcia stanowiska kierownika ds. organizacyjnych, ponieważ doskonale znała specyfikę branży transportowej.

Mając na uwadze wszystkie ujawnione okoliczności, Sąd uznał, że umówione pomiędzy stronami wynagrodzenie było adekwatne do zakresu obowiązków odwołującej, co również potwierdza jej powrót do pracy po wykorzystaniu okresu zasiłkowe na tożsame stanowisko za tym samym wynagrodzeniem. W związku z tym Sąd orzekł na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., gdyż za stronę przegrywającą proces został uznany organ rentowy. W związku z tym należało zasądzić na rzecz odwołującej i zainteresowanej spółki kwoty po 1.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość kosztów została ustalona na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

SSO Renata Gąsior